

Odziv na spletno stran 24kul.si

Svet za odziv na sovražni govor je 29. januarja 2015 prejel pobudo za obravnavo spletne strani www.24kul.si v celoti, vzorčno pa je prijava izpostavila šest posnetkov zaslonov objavljenih tekstov, in sicer: *Amnesty international: Otroci, kaj če bi spremenili spol* (13. 1. 2015); *Hvala vsem, ki pomagata žrtvam splava* (19. 1. 2015); *Matere, so žrtve splava: depresija, odvisnosti, samomorilnost! (4. del)* (26. 1. 2015); *Šolski inšpektorat: Prepoved vstopa skritim homoseksualnim aktivistom v osnovne šole! (6. del)* (19. 1. 2015); *Homoseksualna partnerja sta se spolno izživljala nad 6 let starim posvojenim sinom!* (6. 1. 2015); *20. 1. 1952: Obletnica zažiga škofa Antona Vovka!* (20. 1. 2015).

Prijavitelj navaja, da je omenjena spletna stran »v celoti namenjena kvazi-znanstvenemu širjenju homofobije, seksizma, zatiranju nebinarnih spolnih identitet, proslavljanju znanih nacistov (npr. škofa Vovka), itd. Prispevki žalijo pravico žensk do abortusa in podpornike evtanazije. Pojavljajo se izrazi skrajne neosveščenosti, npr. enačenje homoseksualnosti s pedofilijo.«

Svet je prijavo obravnaval na prvem zasedanju, 19. februarja 2015, dokončno odločitev pa sprejel na dopisni seji 13. marca 2015.

Ali besedila, objavljena na omenjeni spletni strani, promovirajo legitimnost neenakopravnosti in diskriminacije, izključevanja, nestrpnosti, nasilja ali sovraštva?

Analiza besedil z omenjene spletne strani pokaže, da večinoma anonimni avtorji oz. avtorice problematizirajo in zagovarjajo omejitve ustavne pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok, da zavzemajo izrazito odklonilno stališče do v Sloveniji uveljavljene in medicinsko podprte uporabe kontracepcijskih sredstev, nasprotujejo zakonski enakopravnosti ter odpravi sistemske diskriminacije istospolnih parov in družin, nasprotujejo sodelovanju šol z nekaterimi nevladnimi organizacijami in zavračajo nekatere postulate avtonomije strokovnih delavcev in delavk v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, ter širijo idejo o t. i. teoriji oz. ideologiji spola, s katero naj bi »radikalni homoseksualni aktivisti« rušili normalni družbeni red tradicionalnih »vrednot in družbene morale«.

Avtorice in avtorji v tekstih posegajo predvsem po naslednjih sredstvih:

1. negativno vrednotenje družbenih pojavov in gibanj, ki so kritični do tradicionalistične ureditve družbe (npr. feminizma, LGBT-gibanja, kritične analize patriarhata oz. heteronormativnosti), s stilno zaznamovanimi, največkrat slabšalnimi jezikovnimi sredstvi (npr. aktualizmi: »radikalni homoseksualni aktivisti«);
2. ustvarjanje klime strahu in moralne panike z reproduciranjem idej o teoriji zarote (npr. v tekstu *Nujno preberite: 13 grozljivih posledic sprememb ZZZDR* (25. 2. 2015): »Starši v javnih in zasebnih šolah ne bodo mogli več vzgajati svojih otrok v skladu s svojim prepričanjem«, »Javni uslužbenci, ki se ne bodo strinjali z radikalno LGBT ideologijo, bodo odpuščeni«, »Verske skupnosti bodo morale imeti LGBT certifikate, v kolikor bodo hotele kandidirati na javnih razpisih za obnovo kulturne dediščine«);
3. napačno ali pomanjkljivo interpretiranje raziskav in zakonodaje (npr. tekst *Peta obletnica: Barbara Kastelec je bila ena prvih žrtev aktivistov teorije spola* (2. 2. 2015), ki reinterpreтира pred Novinarskim častnim razsodiščem že dokazano zlorabo in napačno navajanje podatkov znanstvenih raziskav, zamolčanje pomembnih informacij iz raziskav, in vsebuje napačno navajanje podatkov o zakonodaji o homoseksualni porokah v Evropi s strani novinarki Barbare Kastelec).

Analiza tekstov pokaže, da le-ti nikjer neposredno ne zagovarjajo legitimnosti nestrpnosti, nasilja ali sovraštva, je pa klima, ki jo ustvarjajo z uporabo jezikovnih sredstev in gradnjo argumentacije izrazito sovražna in nestrpna do nekaterih družbenih manjšin in družbenih pojavov (npr. homoseksualnosti, feminizma), kar lahko dolgoročno spodbudi nasilje nad tematiziranimi družbenimi skupinami. Brez dvoma pa, čeprav zakrito v leporečje ščitenja tradicionalnih vrednot, besedila, objavljena na omenjeni spletni strani, promovirajo legitimnost neenakopravnosti, diskriminacije in izključevanja.

Ali so besedila, objavljena na omenjeni spletni strani uperjena proti manjšinam v širšem smislu (torej deprivilegiranim, marginaliziranim ranljivim družbenim skupinam, ki niso na položaju družbene moči)?

Analiza besedil, objavljenih na omenjeni spletni strani, pokaže da so teksti uperjeni proti vsaj dvema deprivilegiranim družbenim skupinam:

1. ženskam, posebej tistim, ki ne ustrezajo tradicionalnim konceptom ženskosti in ženstvenosti (npr. tiste, ki se odločijo za prekinitev nosečnosti)
2. gejem, lezbijkam, biseksualnim in trans osebam.

Pri naslavljanju žensk (npr. v tekstih, ki tematizirajo abortus) gre za izrazito vzbujanje krivde, viktimizacijo in patologizacijo žensk, ki prekinajo ali nameravajo prekiniti nosečnost. To sta po mnenju Sveta strategiji podrejanja, kar je ena ključnih značilnosti sovražnega govora. Prispevek s pozivom k molitvi implicitno sporoča ženskam, da je abortus moralno sprevrženo dejanje: cilj javnega pozivanja k molitvi ni molitev sama, ampak vzbujanje in/ali poglobljanje občutka krivde pri ženskah. Poziv implicitno degradira ženske, saj problematizira njihovo osebno odločitev, jo razglasi za problem skupnosti tistih, ki nasprotujejo abortusu, in poziva k intervenciji. Ta se dejansko ne konča pri zasebni molitvi, ampak se je preselila celo pred Ginekološko kliniko v Ljubljani. Prispevek *Matere so žrtve splava: depresija, odvisnost, samomorilnost!* (4. del) (26. 1. 2015) pristransko izbira raziskave o vplivu abortusa na mentalno zdravje žensk in nekorektno povzema njihove rezultate s tem, ko statistične povezave interpretira kot vzročne.

Besedila pri naslavljanju istospolno usmerjenih položaj marginalizirane družbene skupine subvertirajo in ga prikazujejo kot položaj družbene moči. Aktiviste za človekove pravice gejev, lezbijk, biseksualnih in trans oseb, ki delujejo v nevladnih organizacijah in se zavzemajo za odpravo sistemske diskriminacije istospolnih parov in družin, prikazujejo kot bogate »radikalne homoseksualne aktiviste«, ki bodo prek vplivnega gejevskega lobija uničili sedanjo, na tradicionalnih vrednotah utemeljeno družbeno ureditev. Teksti prikazujejo homoseksualce kot sprevržene in nemoralne, njihovo spolno usmerjenost, življenjske skupnosti, ureditve, izbire in stile pa patologizirajo (npr. z namernim vzporejanjem homoseksualnosti s pedofilijo). Z vsem tem soustvarjajo zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno in žaljivo okolje za istospolno usmerjene ter žalijo njihovo dostojanstvo.

Analiza nekaterih tekstov na omenjeni spletni strani kaže, da so le-ti namerno uperjeni proti vsaj dvem družbenim manjšinam: ženskam in istospolno usmerjenim.

Kakšen je družbeni položaj avtoric in avtorjev besedil, objavljenih na omenjeni spletni strani?

Pri priloženih vzorčnih besedilih avtorstva ni mogoče določiti. Podobno velja pri večini besedil objavljenih na omenjeni spletni strani, bodisi zato, ker avtorice in avtorji niso podpisani, bodisi zato, ker so podpisani samo z verzalkami.

Z gotovostjo pa je mogoče ugotoviti, da je obravnavana spletna stran v lasti Zavoda za družino in kulturo življenja KUL.si. Na dnu strani najdemo pojasnilo: »Spletna stran 24kul.si je interna spletna stran zavoda in Civilne iniciative za družino in pravice otrok, namenjena izključno informiranju svojih

članov in simpatizerjev«. Spletna stran je, kljub obrazložitvi, javna, splošno dostopna in ni prijavljena v razvid medijev.

Po podatkih izpisa Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve je bil Zavod KUL.si s poslovnim naslovom na Tržaški cesti 85 v sodni register vpisan 14. 4. 2009. Njegov ustanovitelj in zastopnik je Tadej Strehovec. Pater dr. Tadej Strehovec je tudi generalni tajnik Slovenske škofovske konference in predsednik Komisije Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci.

Odgovorna oseba nosilca analiziranih tekstov je torej oseba, ki zaseda ugleden, vodstveni položaj pri največji registrirani verski skupnosti v Sloveniji, tj. katoliški cerkvi. Gre za javno osebnost, ki se, kot govorec institucij katoliške cerkve in kot strokovnjak, pogosto pojavlja v medijih, stališča katoliške cerkve pa pogosto zastopa tudi pred državnimi institucijami, npr. v državnem zboru. Svet ugotavlja, da je odgovorna oseba spletne strani v obravnavi na odgovornem položaju največje verske institucije v državi z izrazito družbeno močjo.

Besedila objavljena na spletni strani 24kul.si torej promovirajo legitimnost neenakopravnosti, neenakega obravnavanja, diskriminacije in izključevanja; uperjena so proti dvema depriviligiranima, marginaliziranima, ranljivima družbenima skupinama, ki nista na položaju družbene moči; družbeni položaj odgovorne osebe nosilca besedil pa je ugleden položaj družbene moči. Svet zato ocenjuje, da temeljna sporočila, ki jih generirajo besedila, objavljena na omenjeni spletni strani, ustrezajo kriterijem definicije sovražnega govora Sveta Evrope. Svet z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bi sporočila, ki jih tovrstna besedila reproducirajo, posredno lahko privedla do nestrpnih in nasilnih dejanj nad ranljivimi skupinami, ki jih besedila obravnavajo.